

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2025/039 van 8 juli 2025

over

tekst	Voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van regelgeving over de beleidsvelden gezondheids- en woonzorg en sociale bescherming, wat betreft de decretale verankering van de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens
roepnaam	(Decretale verankering essentiële elementen VSB, Woonzorg, Zorgberoepen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 13 juni 2025
trefwoorden	essentiële elementen; bewaartermijnen; artikel 9 AVG;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Caroline Gennez, Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen van 17 juni 2025, ontvangen door de VTC op 18 juni 2025;

Gelet op de behandeling op de zitting van 8 juli 2025;

Brengt op 8 juli 2025 het volgend advies uit:

VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van regelgeving over de beleidsvelden gezondheids- en woonzorg en sociale bescherming, wat betreft de decretale verankering van de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. In de toelichting wordt aangegeven wat de reden van de voorgestelde decreetswijzigingen is:

“Verschillende decreten binnen het Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voldoen de dag van vandaag nog niet aan deze voorwaarde en de essentiële elementen voor de gegevensverwerking worden hier nog doorgedelegeerd naar het niveau besluit van de Vlaamse Regering. Deze decreten dateren vaak van voor of vlak na de inwerkingtreding van de AVG. Het gevolg van het niet bepalen van de essentiële elementen op decretaal niveau zorgt ervoor dat er bij wijziging van de gegevensverwerking op niveau van het besluit van de Vlaamse Regering vaak negatieve adviezen worden gegeven door de VTC, GBA en Raad van State en dat er bij gegevensverwerking op basis van deze decreten waarbij een machtiging noodzakelijk is om toegang te krijgen tot gegevens van het Rijksregister, de machtiging slechts voor een bepaalde duur wordt verleend en een verlenging van de machtiging afhankelijk wordt gemaakt van een aanpassing van het decreet.

Dit ontwerp van decreet wijzigt om bovenstaande reden verschillende decreten binnen het Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin teneinde tegemoet te komen aan de vereisten van artikel 22 van de Grondwet, door de essentiële elementen, zoals vastgelegd door de adviespraktijk van de Raad van State en de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, decretaal te gaan verankeren.”

4. Alle bepalingen van het Ontwerp hebben dus betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

Voorafgaande toelichting

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- de (zorg)gebruikers;
- de vertegenwoordiger, de schuldbemiddelaar en de mantelzorger;
- een lid bij de commissies;
- de stagemeesters;
- de medewerkers, de zelfstandigen en de coördinerend en raadgevend arts;
- de personen die een indicatiestelling kunnen afnemen;
- de overlegorganisator, de zorgbemiddelaar en de zorgaanbieders die deelnemers aan het multidisciplinair overleg;
- de indicatiestellers in het kader van de mobiliteitshulpmiddelen en de verstrekkers van de mobiliteitshulpmiddelen;
- de vervoerders

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- identificatiegegevens;
- contactgegevens;
- gezondheidsgegevens.

6. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

Algemeen

7. Er worden wijzigingen aangebracht in volgende wet en decreten:
- de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015 (WUG);
 - het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (VSB-decreet);
 - het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging;
 - het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.
8. De VTC beoordeelt het zeer positief dat de essentiële elementen decretaal worden bepaald. Ze zal na een paar algemene opmerkingen de wijzigingen die het Ontwerp voorstelt per gewijzigde tekst behandelen.

Algemene opmerking over de gevoeligheid van de persoonsgegevens

9. Als algemene opmerking wil de VTC eerst nog benadrukken dat het hier om gegevens als bedoeld in artikel 9.1 AVG betreft, en ook voor bepaalde categorieën betrokkenen zoals gevangenen, gegevens bedoeld in categorie 10 AVG¹.
10. Het betreft ook gegevens van kwetsbare personen: ouderen, gehandicapten, gevangenen,...

Algemene opmerking over de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke

11. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
12. Het Ontwerp zelf duidt de betrokken instanties niet uitdrukkelijk aan als “verwerkingsverantwoordelijke”. Het is van belang dat de betrokkenen perfect weten tot wie zich te richten met het oog op het uitoefenen en afdwingen van de hen door de AVG toegekende rechten. Dit wordt dus bij voorkeur in de decreten opgenomen. De VTC is niet nagegaan of die aanduiding al wel uitdrukkelijk in de bestaande wetgeving werd opgenomen. Het is in ieder geval wel gebeurd in het bestaande artikel 49, §4 van het VSB-decreet.
13. De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)² op als ook het e-govdecreet. Gezien de verschillende gegevensstromen, zou de rol (niet de aanstelling) van de **functionaris** voor de gegevensbescherming best verankerd worden in de regelgeving, in het bijzonder waar het de verschillende gegevensstromen betreft en de veiligheidsmaatregelen voor de verschillende verwerkingen.

Algemene opmerking over de gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

14. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moet nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)³ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

¹ Eventueel ook gegevens m.b.t. de oplegging en inning van administratieve geldboeten.

² Zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna “CBPL”)

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-04-2017.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243) (http://vtc.corve.be/docs/WP29_DPO.pdf)

³ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

15. Zelfs al gaat het over bestaande verwerkingen, waarvoor geen GEB verplicht is, is het volgens de VTC aangewezen om naar aanleiding van een oefening als deze ter verduidelijking van de gegevensverwerking en -stromen in dit zeer complexe ecosysteem - minstens een gedeeltelijke - GEB bij het Ontwerp te voegen. Een GEB is bedoeld om risico's te benoemen en daarbij ook beschermingsmaatregelen voor te stellen. Het is zonder een GEB moeilijk te beoordelen of er voldoende maatregelen (kunnen) worden genomen.
16. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht (bij nieuwe verwerkingen al zijn ze volgens de adviesvrager allemaal bestaande⁴) en aangewezen (bij bestaande) zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁵ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar de volgende punten:
- “3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG¹⁰, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹¹ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹²;
- 9) wanneer er op grote schaal gegevens van kwetsbare segmenten van de bevolking ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. KWETSBARE PERSONEN [criteria 5 en 7];
- 11) wanneer persoonsgegevens ingezameld worden bij andere Vlaamse of andere bestuursinstanties of derden om vervolgens in aanmerking te worden genomen bij de beslissing¹³ om een welbepaalde dienstverlening met een natuurlijke persoon te weigeren of stop te zetten. GEEN DIENSTVERLENING [criteria 6 en 9];
- 12) wanneer er op grote schaal persoonsgegevens, al dan niet bij derden, ingezameld worden om vervolgens in aanmerking te worden genomen bij de beslissing¹⁴ om een welbepaalde dienstverlening of toekenning van rechten te starten zonder inspraak van de betrokkenen¹⁵; AUTOMATISCHE RECHTENTOEKENNING [criteria 2, 5 en 6] ”
17. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.⁶

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁴ Zie onder Impactanalyse in de toelichting.

⁵ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aannee van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

⁶ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

Over hoofdstuk 2. Wijzigingen van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015

Artikel 2: bewaartermijnen

18. Met **artikel 2** van het Ontwerp worden bewaartermijnen voor persoonsgegevens ingevoerd in het decreet. Ze werden daarvoor al opgenomen in een uitvoeringsbesluit. De aanpassing komt er naar aanleiding van een advies van de Raad van State (toelichting p. 11):

“De Raad van State had in zijn advies nr. 71.814/1/V/ van 27 juli 2022 reeds aangegeven dat het vaststellen van de bewaartermijnen niet aan de Vlaamse Regering mag worden gedelegeerd (randnummer 9). De bewaartermijnen werden later uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2023 houdende de verwerking van persoonsgegevens bij de erkenning van gezondheidszorgberoepen, bijzondere beroepstitels, bijzondere beroepsbekwaamheden en beroepskwalificaties, conform artikel 101/1 van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015 (artikel 2 tot en met 5).”

Dit artikel zal de bewaartermijnen die in voormeld besluit van de Vlaamse Regering zijn vastgelegd decretaal verankeren in zevende, achtste, negende en tiende lid van artikel 101/5.

19. De bewaartermijn die met het punt 1° wordt vastgelegd, houdt een wijziging in ten opzichte van de bewaartermijn die bij besluit was vastgelegd. Ze wordt verlengd tot 10 jaar na het overlijden. Daar wordt een zeer uitvoerige verantwoording voor gegeven waar de VTC geen opmerkingen bij heeft. De VTC wenst te benadrukken dat gegevens van een overleden persoon geen persoonsgegevens zijn wat de toepassing van de AVG betreft en dat bijgevolg de bepaling in de AVG inzake de beperkte bewaring van persoonsgegevens niet van toepassing is op gegevens die (enkel) betrekking hebben op overleden personen.
20. Het punt 2° van artikel 2 behandelt de *“andere gegevens dan de gegevens, vermeld in 1° tot en met 3°, die vrijwillig door de persoon in kwestie ter beschikking zijn gesteld”* en die niet strikt noodzakelijk zijn voor de behandeling van de erkenningsaanvraag, maar die door de aanvrager toch, samen met de noodzakelijke gegevens voor de behandeling van de erkenningsaanvraag, worden bezorgd. Er wordt nu bepaald dat deze onmiddellijk worden gewist, tenzij er een andere rechtsgrond is voor de verdere verwerking en bewaring van die gegevens. Hiermee komt de adviesvrager tegemoet aan een opmerking van de Raad van State in het hiervoor geciteerde advies.
21. Het punt 2° duidt ook de bewaartermijn voor de gegevens van de stagemeeester aan. Deze bewaartermijn is ingegeven omwille van het feit dat deze persoonsgegevens van de stagemeeester onlosmakelijk deel uitmaken van het erkenningsdossier. De toelichting verduidelijkt dat de gegevens van de stagemeeester verwijderd worden wanneer het laatste erkenningsdossier waar die als stagemeeester heeft opgetreden, wordt verwijderd.

Punt 2° bepaalt tenslotte ook de bewaartermijn voor de gegevens⁷ van leden van bepaalde adviesorganen, namelijk 10 jaar na einde lidmaatschap bij een adviesorgaan. De verantwoording hiervoor is door de verjaringstermijn van persoonlijke rechtsovereenkomsten (artikel 2262bis, §1, Burgerlijk Wetboek)⁸. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

⁷ Identificatiegegevens, contactgegevens en gegevens om vergoedingen voor deelname aan vergaderingen en voor reiskosten te betalen (MvT, p. 10)

⁸ “Minstens zullen de gegevens bewaard worden gedurende een termijn van zeven jaar, gezien boekhoudstukken overeenkomstig artikel 32 van de VCO moeten worden bewaard gedurende de termijnen, vermeld in artikel III.86, vierde lid, van het WER, zijnde zeven jaar in origineel of in afschrift voor de verantwoordingsstukken die strekken tot bewijs jegens derden.” (MvT, p. 10)

Over hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming⁹

Artikel 3: geen bijkomende gegevens voor onderzoek

22. Met artikel 3 wordt de zinsnede “en artikel 49, §7,” opgeheven.

23. In de toelichting (p. 11) wordt volgende verklaring gegeven:

“Het artikel 49, §7, VSB-decreet verwijst naar het bezorgen van gegevens met het oog op analyse van die gegevens, evidence based beleidsvoering voor het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid en de informatieverstrekking daarover.

Zoals verder blijkt (zie bespreking van artikel 4) worden aan het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming door de zorgkassen geen andere gegevens bezorgd voor het doeleinde, vermeld in artikel 49, §7, van het VSB-decreet, dan de gegevens die moeten worden gerapporteerd in het kader van de aansluiting, de aanvragen en de tegemoetkomingen, waardoor een verwijzing naar het artikel 49, §7, VSB-decreet niet nodig is. De verwijzing naar dit artikel wordt dan ook opgeheven.”

24. De toelichting lijkt te bevestigen dat de gegevens doorgegeven worden met naast operationele doeleinden ook het doeleinde analyse van die gegevens voor evidence based beleidsvoering. De VTC heeft hier verder geen opmerkingen bij. Zie verder bij de bespreking van artikel 4, 8°.

Artikel 4: betrokkenen en gegevens

25. Dit artikel bevat de meest uitgebreide aanpassing die het Ontwerp doorvoert. Het wijzigt artikel 49 van het decreet dat deel uitmaakt van TITEL 8. Registratie, verwerking en uitwisseling van gegevens, en dat dus al de verwerking van persoonsgegevens regelde.

26. De uitleg die daarbij gegeven wordt is (MvT, p. 12)

“De indeling van de verwerkte persoonsgegevens van de gebruiker per pijler verhoogt de transparantie voor de rechtsonderhorige, gezien de grote hoeveelheid aan persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de Vlaamse sociale bescherming. De ontvangers van de persoonsgegevens worden ook duidelijker vermeld.”

27. De adviesvrager behandelt systematisch de essentiële elementen van de verschillende verwerkingen. Hiermee komt de adviesvrager tegemoet aan de vereisten artikel 8 van het EVRM¹⁰, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet die bepalen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële

⁹ <https://codex.vlaanderen.be/printdocument.ashx?id=1029649&datum=&geannoteerd=false&#H1087890>

¹⁰ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

elementen¹¹ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.¹²

28. Het zeer uitgebreide artikel bevat volgende punten:

- punt 1° t.e.m. 6° van artikel 4 bepalen welke categorieën persoonsgegevens van welke categorieën betrokkenen mogen worden verwerkt door welke verwerkingsverantwoordelijken;
- punt 7° bepaalt de bewaartermijnen;
- Punt 8° behandelt het wetenschappelijk en beleidsonderzoek;

29. De VTC zal hierna voor de verschillende verwerkingen voornamelijk ingaan op de specifieke elementen die opvallend, onduidelijk of betwistbaar zijn.

Punt 1° van artikel 4: gegevens van de gebruiker

30. De bestaande paragraaf 3 wordt vervangen. Het betreft de verwerking **door het agentschap en de zorgkassen**.

31. Er wordt uitdrukkelijk gesteld dat het ook gegevens betreffende de gezondheid betreft. Hiervoor wordt in het Ontwerp geen rechtvaardigingsgrond (of uitzonderingsgrond) conform artikel 9,1 AVG gegeven. Als dit nog niet zou zijn gebeurd in het kader van het bestaande decreet, adviseert de VTC om deze in het Ontwerp of de toelichting op te nemen. Voor de verwerking van artikel 9-gegevens geldt immers een principiële verbod, tenzij kan aangetoond dat zij vallen onder de mogelijkheden opgesomd in artikel 9,2 AVG.

32. Bij elk van de hierna vermelde kaders worden er subdoelstellingen aangegeven en wordt aangeduid waarvoor de gegevens verwerkt worden. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het principe van doelbinding¹³.

33. Er wordt op verschillende plaatsen ook gerefereerd naar het principe van minimale gegevensverwerking door te bepalen dat de gegevens voor het specifieke doel noodzakelijk moeten zijn.

34. De verschillende kaders zijn:

- de aansluiting bij de **Vlaamse sociale bescherming** en de betaling van de jaarlijkse premie;
- het **zorgbudget** voor zwaar zorgbehoevenden, het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood en het basisondersteuningsbudget;
- de **residentiële ouderenzorg**;
- de **geestelijke gezondheidszorg**, met inbegrip van revalidatie die voornamelijk gericht is op psychosociale aspecten;
- de **revalidatie** die voornamelijk gericht is op het herstel van fysieke functies;

¹¹ Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

¹² EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

¹³ Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).

- de **multidisciplinaire begeleidingsequipes** voor palliatieve verzorging;
- de **mobilitieitshulpmiddelen**;
- het **multidisciplinaire overleg**¹⁴.

35. Er wordt opdracht gegeven aan de Vlaamse Regering om de persoonsgegevens verder te specificeren en de mogelijkheid gegeven om regels over de uitwisseling, dus mededeling, van de persoonsgegevens te bepalen:¹⁵

“De Vlaamse Regering specificeert de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering specificeert in elk geval de gegevens en inlichtingen, vermeld in artikel 22, tweede lid, artikel 23, §1, eerste lid, artikel 37, §1, artikel 39, §2, en artikel 65, tweede lid.¹⁶

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de vorm waarin en de wijze waarop de persoonsgegevens, met inbegrip van de gegevens over de gezondheid, worden uitgewisseld.”;

36. Zoals gezegd worden er uitgebreide opsommingen gegeven van de te verwerken persoonsgegevens. De delegatie betreft waarschijnlijk de categorieën die toch nog algemeen geformuleerd zijn, zoals bijvoorbeeld c), 6: *“(6) de gegevens die toelaten om te oordelen of de gebruiker in kwestie zich administratief kan aansluiten bij de zorgkas conform artikel 43 of 44 van dit decreet; “*

37. De VTC wijst op volgende aandachtspunten wat enerzijds doelbinding betreft en anderzijds minimale gegevensverwerking:

Doelbinding:

38. Het moet voor de verwerkingsverantwoordelijken duidelijk zijn dat de gegevens enkel binnen de vermelde kaders mogen verwerkt worden en niet voor andere doelstellingen mogen worden verwerkt, in het bijzonder meegedeeld worden.

39. Dit geldt natuurlijk voor alle gegevens die betrekking hebben op de gezondheid of zorgbehoefte van de betrokkene, maar ook voor op het eerste gezicht “neutralere” gegevens als contactgegevens, bankrekeningnummer, verblijfsgegevens,... Het moet uitgesloten zijn dat die zonder toestemming meegedeeld worden aan andere instanties die voor andere materies bevoegd zijn, zoals de instanties bevoegd inzake fiscaliteit (tenzij er een wettelijke basis voor is). of zelfs maar in het kader van het burgerloket .

¹⁴ Artikel 2, 20/1^a van het bestaande decreet: *“20°/1 multidisciplinair overleg: een overleg waarbij zorgaanbieders van verschillende disciplines aanwezig zijn, naast een overlegorganisator, en waarbij de zorg en ondersteuning in de thuissituatie voor een gebruiker wordt afgestemd, het zorgproces wordt gestroomlijnd en het zorg- en ondersteuningsteam rond die gebruiker wordt afgebakend;”*

¹⁵ Alle delegaties worden opgesomd op p. 5 en 6 van de toelichting.

¹⁶ **Artikel 22**, tweede lid: *ze (de zorgkas) onderzoekt de aanvragen en beslist over de tegemoetkomingen conform de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;*

Artikel 23, §1, eerste lid: *De zorgkas kan uit eigen beweging alle ontbrekende inlichtingen verzamelen om de rechten van de gebruiker te kunnen beoordelen. De zorgkas kan daarbij bijkomende onderzoeken verrichten of laten verrichten, en bepaalde ontbrekende inlichtingen opvragen bij de gebruiker zelf of zijn vertegenwoordiger.*

Artikel 37, §1: *De Zorgkassencommissie beschikt over de gegevens van de gebruikers die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van haar taken.*

Die gegevens hebben onder meer betrekking op de indicatiestellingen en de eraan gekoppelde tegemoetkomingen die haar ter controle worden voorgelegd, conform artikel 34, eerste lid, 1°. § 2. De leden van de Zorgkassencommissie zijn gebonden door de geheimhoudingsplicht met betrekking tot de gegevens waarvan ze bij de uitoefening van hun opdracht kennis krijgen en die daarmee verband houden.

Elke overtreding van deze paragraaf wordt gestraft met een geldboete van honderd euro tot duizend euro.

Artikel 39, §2: *De Expertencommissie beschikt over de gegevens van de gebruikers die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van haar taken.*

Artikel 65, tweede lid: *De controles, vermeld in het eerste lid, worden aangestuurd door het agentschap, dat onder meer een selectie kan maken van de gevallen die voor een controle in aanmerking komen. Het agentschap beschikt in voorkomend geval over de gegevens die voor de aansturing noodzakelijk zijn.*

- Betrokkenen moeten kunnen kiezen via welke contactgegevens ze voor verschillende domeinen willen gecontacteerd worden. Ongewenst/ongepast opgebeld worden, communicatie die normaal per brief komt ineens in mail waar je die mogelijk niet opmerkt.

Minimale gegevensverwerking:

40. In het Ontwerp wordt vaak naar de noodzakelijkheid om de gegevens te verwerken verwezen, wat positief is. De VTC maakt wel een voorbehoud wegens het grote aantal opgesomde gegevens, waardoor de proportionaliteit van elk gegeven moeilijk te beoordelen is. De Adviesvrager geeft in de toelichting meestal wel veel uitleg bij de gegevens.
41. De VTC wil een kleine opmerking maken bij de contactgegevens: contactgegevens als een telefoonnummer kunnen ook een algemene identifier worden omdat ze meestal uniek verbonden zijn aan een persoon. Ze komen ook heel dicht bij de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene. Daarom moeten ze samen met gegevens die men spontaner als gevoelig bestempelt met de nodige behoedzaamheid behandeld worden.

Punt 2° van artikel 4: gegevens van de vertegenwoordiger, de schuldbemiddelaar en de mantelzorger

42. Punt 2°voegt aan artikel 48 een paragraaf 3/0 toe:
- “§3/0. Het agentschap verwerkt voor de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 11 van dit decreet, en de zorgkassen verwerken voor de opdrachten, vermeld in artikel 22 van dit decreet, de volgende persoonsgegevens van de vertegenwoordiger, de schuldbemiddelaar en de mantelzorger:”*
43. Hier betreft het minder gevoelige gegevens. De VTC heeft geen opmerkingen, behalve de algemene die ze bij punt 1° gemaakt heeft.

Punt 5°¹⁷ van artikel 4: gegevens van de medewerkers, de zelfstandigen en de coördinerend en raadgevend arts

44. Punt 5° vervangt paragraaf 3/2:
- “§3/2. Het agentschap verwerkt de volgende persoonsgegevens van de medewerkers die ingezet worden in de zorgvoorzieningen, de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de zorgvoorziening verbonden zijn en die worden ingeschakeld in de werking van de zorgvoorzieningen, en de coördinerend en raadgevend arts van het woonzorgcentrum:*
45. De doeleinden van de verwerking worden opnieuw bepaald:
- “De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt voor de volgende **doeleinden**:*
- 1° de uitvoering van de **sociale akkoorden**;*
- 2° de berekening van de **financiering** die toekomt aan de zorgvoorzieningen, **en de controle** op de toegekende financiering;*
- 3° het nemen van passende **maatregelen die een kwalitatieve zorg** en ondersteuning in de zorgvoorziening garanderen;*
- 4° het **gericht inzetten van de overheidsfinanciering** op een onderbouwde basis.*
- De Vlaamse Regering kan per doeleinde, vermeld in het tweede lid, specificeren welke persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt.”;*
46. Enkel het doeleinde vermeld in 2° wordt aangepast om tegemoet te komen aan een opmerking in de beraadslaging nr. 021/23 van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken, waarin gewezen werd op het feit dat “controle” niet expliciet als doelstelling werd opgenomen.

¹⁷ De punten 3° en 4° van artikel 4 vormen kleine aanpassingen die geen bespreking vragen.

47. De VTC stelt vast dat de verantwoording (MvT, p. 89) van het gegeven geboortedatum van de medewerker enkel noodzakelijk is om de opdrachten en bevoegdheden van het Departement Zorg uit te voeren met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek en beleidsrapportering. Aangezien het rijksregisternummer wordt opgevraagd, waarin deze informatie al uit kan worden afgeleid, is dit gegeven niet nodig en de vraag moet gesteld worden of een geboortjaar of zelfs een leeftijdscategorie hier niet voldoende zou zijn.
48. Er wordt weer delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering, hier om per welk doeleinde te bepalen welke (al vermelde) gegevens worden verwerkt.
49. De VTC adviseert dat de Vlaamse Regering dit effectief doet.

Punt 6° van artikel 4: gegevens van diverse professionelen

50. Deze categorieën betrokkenen worden apart behandeld omdat ze als deelnemer aan het multidisciplinair overleg niet onder het paragraaf 3/2, vallen gezien zij niet aan een zorgvoorziening zijn verbonden (MvT, p. 69).

nieuwe § 3/4: de overlegorganisator, de zorgbemiddelaar en de zorgaanbieders die deelnemen aan het multidisciplinaire overleg

51. Van deze personen wordt in principe geen rijksregisternummer verwerkt, enkel eventueel het RIZIV-nummer. De VTC veronderstelt dat dit niet nodig is omdat het niet nuttig is voor financiering.
52. Als doeleinde van de verwerking wordt het volgende vermeld:

“De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt in het kader van de uitbetaling en de controle op de vergoedingen voor het multidisciplinaire overleg.”

nieuwe § 3/5: persoonsgegevens van de indicatiestellers in het kader van de mobiliteitshulpmiddelen en de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen

53. Wat de contactgegevens betreft, wordt de volgende verantwoording/doeleinden gegeven:

“Deze gegevens zijn noodzakelijk opdat de indicatiestellers in het kader van de mobiliteitshulpmiddelen en de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen gecontacteerd kunnen worden door de zorgkasmedewerker of de zorgkassencommissie bij eventuele vragen naar bijkomende informatie met betrekking tot de ingediende aanvraag voor een tegemoetkoming.

Het e-mailadres wordt ook gebruikt door VSB voor communicatiedoeleinden.”

54. De VTC adviseert dat het doel communicatiedoeleinden meer gepreciseerd of uitgelegd wordt.
55. Het gegeven “deskundigheid” is een gevoelig gegeven dat de beroepsinkomsten van een persoon kan bepalen. Als verantwoording wordt er verwezen naar decretale voorwaarden waaraan deze personen moeten voldoen om gemachtigd te zijn om mobiliteitshulpmiddelen te verkopen of te verhuren.

nieuwe § 3/6: persoonsgegevens van de vervoerder

56. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

Punt 7° van artikel 4: bewaartermijnen

57. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
58. De adviesvrager stelt dat het huidige artikel 49, §5, van het VSB-decreet wordt vervangen, waardoor de bewaartermijn van de persoonsgegevens niet langer bepaald wordt op niveau van besluit van de Vlaamse Regering of ministerieel besluit, maar op decretaal niveau.

59. De nieuwe §5 stelt de bewaartermijnen vast per categorie betrokkenen.¹⁸ Binnen die categorie wordt dan verder het onderscheid gemaakt naargelang de verwerkingsverantwoordelijke. Daarna wordt eventueel nog een onderscheid gemaakt per soort verwerking (i.p.v. per verwerking wat te omslachtig en niet leesbaar zou zijn). Al deze bewaartermijnen worden uitvoerig verantwoord.
60. De maximale bewaartermijn bij de zorgkassen is tot 10 jaar na het overlijden. De VTC herhaalt haar opmerking m.b.t. overleden personen. Daarmee wil ze niet zeggen dat die bewaartermijn niet moet vermeld worden. Deze geeft de betrokkenen de nodige transparantie.
61. Bij het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (ontworpen artikel 49, §5, eerste lid, 2°, VSB-decreet) is deze termijn tot 30 jaar na het overlijden van de gebruiker. De reden van dit onderscheid is de toepassing van artikel 6 van het VSB-decreet (MvT p. 77):

“Dit artikel bepaald dat bij de start van elke legislatuur de Vlaamse Regering, op basis van een analyse van de evolutie van de zorgnoden en rekening houdend met de budgettaire marges, een indicatieve meerjarenraming op met betrekking tot de pijlers van de Vlaamse sociale bescherming waarvoor het beschikbaar aanbod geprogrammeerd is. Bovendien legt de Vlaamse Regering jaarlijks een voortgangsrapport ter bespreking voor aan het Vlaams Parlement. Dit voortgangsrapport licht de wijze toe waarop de Vlaamse Regering binnen de beschikbare budgetten en op basis van een analyse van de geobjectiverde behoeften uitvoering geeft aan de indicatieve meerjarenraming.

Het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming wil aan deze verplichting tegemoet komen door de ontwikkeling van een onderzoeksproject over zorgprognoses.

Het opstellen van deze zorgprognose is slechts mogelijk indien de data van de gebruikers, gepseudonimiseerd bewaard wordt gedurende een langere periode van 30 jaar na het overlijden van de gebruiker. De ontwikkeling van de zorgprognoses zal het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk regelgevend traject met aanpassingen. Mocht dit onderscheid tussen de bewaartermijnen voor de zorgkassen en het Agentschap Vlaamse sociale bescherming niet bestaan dan zou zeer waardevolle informatie onherroepelijk verloren gaan.”

62. De VTC maakt een voorbehoud voor wat de modaliteiten en uitwerking van het geplande onderzoeksproject betreft. Ze adviseert dat zeker al in het kader van het afzonderlijke regelgevend traject een GEB wordt gemaakt.
63. De VTC wijst er op dat persoonsgegevens betrekking moeten hebben op levende personen en dat bewaartermijnen voor gegevens van enkel gestorven personen eigenlijk niet moeten vastgelegd worden op grond van de AVG.
64. De lange bewaartermijn van 30 jaar na het einde van de opname van de gebruiker werd afgestemd met de gebruikelijke bewaartermijn voor medische gegevens van 30 jaar.
65. Er wordt een 50-jarige maximale bewaartermijn ingesteld voor wat betreft de persoonsgegevens van de personen die een indicatiestelling kunnen afnemen in het kader van het beheer van de databank, vermeld in artikel 70/2 (artikel 49, § 3/3 VSB-decreet). Volgende verantwoording wordt hiervoor gegeven:

“Deze bewaartermijn werd reeds ingevoerd bij het decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, wat betreft BelRAI en de verwerking van persoonsgegevens.

¹⁸ Dus voor

- de gebruiker;
- de vertegenwoordiger, de schuldbemiddelaar en de mantelzorger
- een lid bij de commissies;
- de medewerkers, de zelfstandigen en de coördinerend en raadgevend arts
- de personen die een indicatiestelling kunnen afnemen betreft;
- de overlegorganisator, de zorgbemiddelaar en de zorgaanbieders die deelnemers aan het multidisciplinair overleg;
- de indicatiestellers in het kader van de mobiliteitshulpmiddelen en de verstrekkers van de mobiliteitshulpmiddelen;
- de vervoerders

Deze termijn is gebaseerd op de termijn van een loopbaan (45 jaar), gezien een indicatiesteller die gedurende zijn loopbaan BelRAI-indicatiestellingen afneemt, gedurende zijn hele loopbaan toegang moet hebben (voor zijn indicatiestellingen) tot de BelRAI-databank, verhoogd met een reservetermijn van 5 jaar (een indicatiesteller kan immers ook een zelfstandige zijn, welke niet noodzakelijk zijn beroepsactiviteiten stopzet eens de pensioengerechtigde leeftijd wordt bereikt). Conform randnummer 4.1 van het advies nr. 75.357/3 van de Raad van State van 22 februari 2024 zullen de persoonsgegevens van de indicatiesteller niet langer bewaard worden wanneer de loopbaan van de indicatiesteller (eerder) ten einde komt."

66. De VTC adviseert om de beperking in de laatste zin, ook in het Ontwerp op te nemen. De VTC wijst er wel op dat toegang tot een databank bepalen moet onderscheiden worden van maximale bewaartermijnen.
67. Tenslotte bepaalt punt 7° dat de Vlaamse Regering voor de gegevens, vermeld in paragraaf 3 tot en met 3/6, een bewaartermijn kan bepalen die **korter** is dan de bewaartermijn, vermeld in het eerste tot en met het achtste lid.
68. De VTC adviseert dat er bijkomend onderzoek gebeurt naar de proportionaliteit van de bewaartermijnen. De VTC wijst erop dat de verwerkingsverantwoordelijke zelf de noodzaak om de gegevens te verwerken binnen de maximale bewaartermijnen moet onderzoeken en deze niet langer mag bewaren dan noodzakelijk.

Punt 8° van artikel 4: beleidsdoeleinden en wetenschappelijk onderzoek

"§7. Het agentschap verwerkt de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3 tot en met 3/2 en paragraaf 3/4 tot en met 3/6, voor:

- 1° de analyse van die gegevens;*
- 2° evidencebased beleidsvoering voor het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid;*
- 3° de informatieverstrekking over het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid.*

*De gegevens, vermeld in het eerste lid, zijn **geanonimiseerd** of ten minste **gepseudonimiseerd** als het doeleinde niet bereikt kan worden met anonieme gegevens."*

69. De paragraaf 3/3 wordt niet vermeld in de opsomming. Het is de VTC niet duidelijk wat de § 3/3 inhoudt aangezien deze nog vermeld wordt in de bestaande tekst, noch in het Ontwerp.
70. De VTC merkt op dat er enkele gegevens zijn die louter voor dit doeleinde worden verwerkt:
- geslacht (MvT, p.13, 20, 27, 32, 42, 50, 55)
 - relatie tot de gebruiker (van de mantelzorger) (MvT, p.65)
 - geboortedatum van de medewerker (MvT, p.89).
71. De VTC beoordeelt het positief dat er in principe met geanonimiseerde gegevens wordt gewerkt. Ze wijst er op dat anonimisering of zo nodig enkel pseudonimisering moet worden toegepast voordat de gegevens naar de onderzoekers gaan.

Artikel 5: mededeling van persoonsgegevens

72. Dit artikel van het Ontwerp, dat artikel 50 van het decreet vervangt, behandelt de diverse "uitwisselingen" van persoonsgegevens.
73. De VTC adviseert dat conform het e-govdecreet, de term "mededeling" wordt gebruikt. Als het – zoals meestal het geval is bij opvragingen – om 2-richtingsverkeer gaat, dan kan aangegeven worden welke sleutel voor de opvraging wordt gebruikt (bv. het rijksregisternummer).
74. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen.

75. De VTC wijst er op dat in het verleden gegeven machtigingen in het kader van de Vlaamse Sociale Bescherming nog altijd gelden binnen de grenzen die ze zelf bepalen.
76. Wat de federale overheden betreft moet voor mededelingen rekening gehouden worden met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.
77. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor respectievelijk de toegang tot de gegevens van het Rijksregister en het gebruik van het rijksregisternummer.¹⁹
78. **In §1 van het nieuwe artikel 50** worden de mededelingen geregeld tussen de zorgkassen, enerzijds, en de ziekenfondsen en verzekeringsinstellingen en de Brusselse verzekeringsinstellingen anderzijds.
79. De gegevens die worden meegedeeld in de ene en andere richting, worden respectievelijk in het tweede en het derde lid van de §1 aangeduid.
80. De vraag is of de Vlaamse decreetgever kan bepalen welke gegevens deze verzekeringsinstellingen moeten of kunnen doorgeven. Ze kan wel bepalen wat de mogelijke bronnen van de gegevens van de zorgkassen kunnen zijn. De vraagstellers dienen na te gaan of dit artikel anders geformuleerd moet worden. Als er al een samenwerkingsakkoord hiervoor bestaat, kan daar naar verwezen worden.
81. Het laatste lid van dit artikel vermeldt de **doeleinden** van de wederzijdse **mededelingen**:
82. De gegevens, vermeld in het tweede en derde lid, worden uitgewisseld voor de volgende doeleinden:
- de behandeling van de aanvragen van een tegemoetkoming van de Vlaamse sociale bescherming;
 - om te beschikken over de informatie die noodzakelijk is om de Europese en internationale regelgeving uit te voeren;
 - om dubbele financiering van zorgkosten te vermijden en om cumulcontroles te kunnen uitvoeren.
83. **De volgende paragrafen van het nieuwe artikel 50** vermelden systematisch (via verwijzingen) de **doeleinden voor alle betrokken instanties**. Dit zijn er heel veel:
- (telkens van de gebruikers tenzij anders vermeld)
- de **zorgvoorzieningen**;
 - de verstrekkers van **mobiliteitshulpmiddelen**;
 - de **zorgkassen** (aan het Inter mutualistisch Agentschap);
 - de **Zorgkassencommissie**;
 - de **expertencommissie**;
 - de **bijzondere technische commissie**,
 - de **indicatiestellers (van de verminderde zelfredzaamheid)** Zij krijgen toegang;
 - de **vervoerder**;
 - de **actoren** die door de Vlaamse regering belast zijn met de behandeling van de **administratieve beroepen**;
 - het **VAPH**;
 - de **overlegorganisator**;
 - de **indicatiestellers**;
 - de externe **dienstverleners**, vermeld in artikel 34, eerste lid, 1°, verwerken in het kader van de controle op de indicatiestellingen;

¹⁹ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

- het **departement Zorg**, dat ook de gegevens verwerkt van in het kader het woonzorgdecreet van 15 februari 2019 van:
 - de medewerkers die ingezet worden in de zorgvoorzieningen;
 - de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de zorgvoorziening verbonden zijn en die worden ingeschakeld in de werking van de zorgvoorzieningen;
 - de coördinerend en raadgevend arts van het woonzorgcentrum.
- de **adviserende artsen**. Zij krijgen (enkel) toegang;
- de **diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen**. Zij krijgen (enkel) toegang;
- de **openbare centra voor maatschappelijk welzijn**. Zij krijgen (enkel) toegang.

84. In §19 wordt er weer aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven om de gegevens (vermeld in paragraaf 2 tot en met 18), nader te specificeren.

Artikel 6

85. Artikel 51 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 juni 2021, wordt opgeheven omdat de gegevens die de zorgvoorzieningen, deelnemers aan het multidisciplinair overleg en de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen verwerken al vervat zijn in het ontworpen artikel 50, § 2, §3 en §12.

Artikel 7

86. Artikel 133, §5 van het VSB-decreet wordt opgeheven, omdat de gegevens die de zorgvoorzieningen, deelnemers aan het multidisciplinair overleg en de verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen vervat zijn in het ontworpen artikel 50, § 2, §3 en §12.

Over hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging

Artikel 8

87. Dit artikel brengt wijzigingen aan in artikel 13 van het vermelde decreet en daarmee aan de belangrijkste essentiële elementen van de verwerking.
88. De betrokkenen worden hier aangeduid als “zorggebruikers”. Andere betrokkenen van wie gegevens worden verwerkt zijn de personeelsleden en de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de zorgvoorziening verbonden zijn en die worden ingeschakeld in de werking van de zorgvoorziening.
89. Het spreekt voor zich dat de gegevens die in deze kaders worden verwerkt niet alleen gezondheidsgegevens betreffen, maar ook zeer gevoelig zijn en de persoonlijke levenssfeer betreffen.
90. In punt 1° wordt §2 van artikel vervangen. Het meest ruim omschreven gegeven is “7° de gegevens over de woonsituatie, de gezinssituatie en de sociale situatie die nodig zijn om zorg en ondersteuning aan de zorggebruiker te verlenen.” Dit wordt uitgebreid verduidelijkt in de toelichting (zoals voor alle gegevens gedaan wordt), onder meer met verwijzing naar de al verplichte Minimale Psychiatrische Gegevens (MPG) waarin ook sociaaleconomische kenmerken in vervat zitten.
91. In punt 4° er wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. De psychiatrische verzorgingstehuizen, de initiatieven van beschut wonen, de revalidatievoorzieningen, de revalidatieziekenhuizen en de multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging bezorgen aan het departement, vermeld in paragraaf 3, 2°, de volgende

persoonsgegevens van de personeelsleden die in de zorgvoorziening werken, en van de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de zorgvoorziening verbonden zijn en die worden ingeschakeld in de werking van de zorgvoorzieningen:

*De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt om een kwaliteitsvol zorgaanbod te kunnen **monitoren en handhaven**.*

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden bezorgd aan het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 mei 2018, als die gegevens noodzakelijk zijn om de kerntaken, vermeld in artikel 11 van het voormelde decreet, uit te voeren.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop en de periodiciteit waarmee de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, bezorgd worden.”.

92. Het is in dit kader niet duidelijk of er met de beschermingsmaatregelen anonimisering en in tweede orde pseudonimisering wordt gewerkt. De VTC beveelt aan om dit te verduidelijken in het Ontwerp.

93. Wat de bewaartermijnen betreft, vallen de volgende bepalingen op (nieuwe §4 en 5 ingevoerd met punt 3°):

- minimaal dertig jaar en maximaal **vijftig** jaar na het einde van de opname, de revalidatie of de begeleiding;

94. Deze termijn wordt als volgt verantwoord:

“De psychiatrische verzorgingstehuizen, de initiatieven van beschut wonen, de revalidatievoorzieningen, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging verwerken de persoonsgegevens van de gebruiker voor een termijn van minimaal dertig jaar en maximaal vijftig jaar na het einde van de opname, revalidatie of begeleiding. Deze termijn is afgestemd op de gangbare bewaartermijn van medische gegevens, zoals vastgelegd in de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg, waarin een bewaartermijn van dertig jaar is bepaald (artikel 35).”

95. De VTC beveelt aan om de termijn van 50 jaar beter te verantwoorden.

- de **gepseudonimiseerde persoonsgegevens van de zorggebruikers**, vermeld in paragraaf 5, eerste lid, worden bewaard tot **vijftien** jaar nadat de gegevens **door de zorgvoorziening zijn bezorgd**.

96. Deze termijn wordt als volgt verantwoord:

“Deze bewaartermijn is gemotiveerd door de noodzaak om de gepseudonimiseerde gegevens uit de MPG-registratie te bewaren voor beleidsopvolging en kwaliteitsbewaking binnen de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven van beschut wonen.

Door deze gegevens over een langere periode te bewaren, kan het Departement Zorg trends en evoluties in zorgnoden analyseren, wat essentieel is voor een gefundeerd en toekomstgericht zorgbeleid. Bovendien maken deze data het mogelijk om de effectiviteit en kwaliteit van de zorgtrajecten binnen de PVT- en IBW-sector op lange termijn te evalueren.

Deze bewaartermijn sluit aan bij de bepalingen in artikel 3 van het overnamebesluit, waarin de kwaliteitsnormen en erkenningsvoorwaarden voor de voorzieningen binnen deze sectoren worden vastgelegd. De langdurige bewaring van gegevens maakt het mogelijk om continu te monitoren of de geleverde zorg beantwoordt aan de vereiste kwaliteitscriteria en om beleidsbeslissingen te onderbouwen met objectieve data. Hierdoor kan het Departement Zorg zijn opdracht inzake toezicht en kwaliteitsborging optimaal uitvoeren.”

97. De VTC wijst er op dat risico's zoals stigmatisering en discriminatie zeer hoog zijn voor de hier bedoelde zorggebruikers. Daar moet voldoende rekening mee gehouden worden als de proportionaliteit van de concrete verwerkingen wordt bekeken en er moeten voldoende beschermingsmaatregelen worden genomen (zie punt 7 hierna).

98. De VTC verwijst naar haar opmerkingen bij de wijzigingen in de andere wetgeving die hiervoor al besproken werd en die hier mutatis mutandis ook van toepassing kunnen zijn.

Over hoofdstuk 5. Wijziging van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019

Artikel 9

99. Artikel 9 voegt in artikel 59 van het Woonzorgdecreet een paragraaf 5/1 in. In het eerste lid worden de categorieën van gegevens opgesomd die van de gebruiker worden verwerkt.

100. In het tweede lid van de nieuwe paragraaf 5/1 staat het volgende:

“De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, zijn noodzakelijk om het aantal personen per landsbond te kunnen berekenen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in punt 1° tot en met 11° van het eerste lid. Voor die berekening worden de rijksregisternummers van de personen, vermeld in het eerste lid, 6° tot en met 11°, bezorgd aan het Intermutualistisch Agentschap om die gegevens te kunnen koppelen aan de aansluitingsgegevens per landsbond.

Het Departement Zorg, vermeld in artikel 23, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, ontvangt alleen statistische gegevens van het aantal aangesloten leden per landsbond van de gebruikers, vermeld in het eerste lid.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is om ze te koppelen aan de landsbond van aansluiting, en maximaal gedurende zes maanden.”.

101. De VTC beoordeelt het positief dat het criterium “noodzakelijkheid” uitdrukkelijk wordt vermeld.
102. Het is het enige artikel in het ontwerp dat de gegevensdeling met de mutualiteiten en het Intermutualistisch Agentschap behandelt. Aangezien uit de aansluiting bij een mutualiteit, zoals ook uit aansluiting bij een zorgkas trouwens (dit had hiervoor in het advies ook al kunnen vermeld worden) een mogelijke politieke affiniteit kan worden afgeleid, kan het gegevens betreffen met betrekking tot politieke opvattingen, zoals bedoeld in artikel 9, 1, AVG.
103. De VTC merkt op dat er waarborgen worden ingebouwd, met name het enkel bezorgen van statistische gegevens aan het Departement Zorg via de tussenpersoon die het Intermutualistisch Agentschap is.

Beveiligingsmaatregelen

104. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
105. Uit het voorgaande blijkt dat het bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft en andere delicate gegevens die ook (nog) niet altijd niet duidelijk afgebakend zijn. Hierdoor is een bijzondere aandacht vereist voor informatieveiligheid.
106. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;

- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
107. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling²⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen²¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer²² en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom²³.
108. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.²⁴
109. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
110. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.²⁵

BESLUIT

111. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- nagaan of in alle wetgeving die gewijzigd wordt de verwerkingsverantwoordelijke effectief als verwerkingsverantwoordelijke is aangeduid;
 - een minstens gedeeltelijke GEB op te stellen en bij het ontwerp te voegen;
 - voor artikel 4, 1° aangeven welke uitzonderingsgrond van artikel 9 AVG wordt ingeroepen;
 - voor artikel 4, 1° uitsluiten dat ook de "neutrale gegevens" voor andere doeleinden worden gebruikt;
 - voor artikel 4, 1° rekening houden met het feit dat een telefoonnummer als unieke of algemene identicator kan gebruikt worden;
 - voor artikel 4, 5° nagaan of het gegeven geboortedatum niet kan vervangen worden;
 - voor artikel 4, 5° per doeleinde laten bepalen welke gegevens worden verwerkt;
 - voor artikel 4, 7° een GEB opmaken voor het regelgevend traject;
 - voor artikel 4, 7° rekening houden met het feit dat gegevens van overledenen geen persoonsgegevens zijn volgens de AVG;

²⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

²¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

²² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

²³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

²⁴ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

²⁵ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- voor artikel 4, 7° de uitleg uit de toelichting i.v.m. de bewaartermijn verwerken in het Ontwerp;
- voor artikel 4, 7 nakijken of de toegang tot de databank niet moet onderscheiden worden van de bewaartermijn;
- voor artikel 4, 8° bepalen dat er moet geanonimiseerd en eventueel gepseudonimiseerd moet worden voor de gegevens naar de onderzoekers gaan;
- voor artikel 5 nagaan of de Vlaamse decreetgever kan bepalen dat de verzekeringsinstellingen gegevens moeten meedelen;
- voor artikel 8 verduidelijken of met de beschermingsmaatregelen anonimisering en in tweede orde pseudonimisering wordt gewerkt;
- voor artikel 8 de bewaartermijn van 50 jaar beter verantwoorden of aanpassen;

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2025-07-24 14:09:32 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

